

Силабус курсу Соціальні інновації

Освітньо-професійна програма:

«Соціальна Педагогіка»

Галузь знань: 01 – Освіта/Педагогіка

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень.

Кількість кредитів:4.

Рік підготовки – 1.

Дні занять: згідно розкладу

Консультації: понеділок 14.00-16.00, ауд. 227

Форма навчання: денна/заочна.

Мова викладання: українська

Викладач курсу: Полішук В.А. – доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної роботи, спеціальної освіти і менеджменту соціокультурної діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Е-mail викладача: polvira1951@gmail.com

Сторінка викладача: http://tnpu.edu.ua/faculty/psychped/pol-shchuk-v-ra-arkadyna.php?clear_cache=Y

Опис дисципліни

Мета курсу: підготувати магістрів до впровадження змін у сучасну практику соціальної роботи; до аналізу суті нововведень та моніторингу ефективності їх упровадження; до продукування нових ідей, які сприятимуть удосконаленню соціальної роботи; формування у випускників другого рівня вищої освіти умінь та навичок, необхідних для розробки та оптимального упровадження інноваційних технологій та практик в процесі соціально-педагогічної діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми магістри повинні опанувати такі **компетенції:**

- ЗК 1. Уміння спілкуватися усно та в письмовій формі державною мовою. Володіння базовими навичками комунікації іноземною мовою. Здатність здійснювати ділову комунікацію з метою отримання інформації, необхідної для вирішення завдань діяльності. Здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.
- ЗК 2. Здатність усвідомлювати потребу у професійному саморозвитку; вдосконалювати наявні професійні уміння та навички відповідно до вимог професійного середовища та розвивати нові професійно-значущі якості; адекватно оцінювати позитивні зміни у професійній діяльності та оволодіння новими знаннями та методами професійної діяльності на основі використання сучасних інформаційних технологій. Готовність до ведення дистанційної освітньої та консультативної діяльності, використання комп'ютерних і мультимедійних технологій у викладацькій діяльності.
- ЗК 3. Здатність до прогнозування стратегії професійної діяльності; застосовувати знання та розуміння основних концепцій, теорій та фактів для прогнозування стратегії професійної діяльності, дотримання етичних стандартів у соціально-педагогічній діяльності; визначати шляхи вирішення моральних проблем та приймати адекватне професійне рішення в етичних питаннях; постійно працювати над власними цінностями, поглядами.
- ЗК 6. Здатність використовувати доцільні технології, форми та методи соціально-педагогічної роботи у професійній діяльності; володіти знаннями щодо характеристики та класифікації інноваційних технологій, форм та методів, які використовуються у професійній діяльності; добирати найбільш ефективні форми та методи роботи, забезпечувати їх варіативність, структурність, послідовність та інтеграцію.
- ЗК 11. Здатність до зрозумілого і недвозначного донесення власних висновків, знань та пояснень, які їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, а також до осіб, які навчаються.
- ФК 1. Уміння здійснювати аналіз соціально-педагогічної діяльності на міжнародному, національному,

регіональному та локальному рівнях; здійснювати порівняльний аналіз досвіду вирішення соціально-педагогічних проблем, прогнозувати шляхи їх розв'язання.

ФК 8. Здатність вивчати та узагальнювати передовий досвід соціально-педагогічної діяльності; включатися в інноваційні процеси, бути їх ініціатором; забезпечувати ефективну взаємодію всіх учасників інноваційного процесу. Здатність проводити експертизу науково-дослідних робіт в соціально-педагогічній сфері.

ФК 18. Здатність проєктувати освітнє середовище, що забезпечує відповідну якість освітнього процесу.

Опис дисципліни

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/0	Тема 1. Сучасні трактування суті соціальних інновацій. Види соціальних інновацій. Класифікації соціальних інновацій (2 год.)	Знати про інновації як процес запровадження на практиці інноваційних ідей, засобів, технологій, в результаті яких підвищуються показники (рівні) досягнень у структурних компонентах соціальної роботи. Знати про модернізації як дії, спрямовані на зміну явищ, об'єктів, предметів у відповідності з сучасними вимогами шляхом введення різноманітних удосконалень структури, про нововведення як цілеспрямоване, продуктивне введення змін у систему або її структуру, що сприяє кардинальному вдосконаленню і переходу системи із одного стану в якісно новий.	Конспект лекції та відповідні джерела
2/0	Тема 2. Роль та місце соціальних інновацій у соціальній та соціально-педагогічній сферах в сучасних умовах. Інновації в соціальній сфері: сутність та особливості вивчення (2 год.)	Знати про інновації, модернізацію, нововведення, новацію, трансформацію, передовий досвід	Конспект лекції та відповідні джерела
2/4	Тема 3. Характеристика сучасних інноваційних технологій у соціальній та соціально-педагогічній сферах (2 год.)	Знати критерії оцінки інноваційного процесу в соціальній сфері (відповідність вимогам життя, тенденціям суспільного розвитку, бачення нових можливостей удосконалення соціальної дійсності); новизна в цілепокладанні, відборі змісту, форм та засобів організації процесу; наявність відчутних, стабільних отриманих результатів; можливість творчого застосування в близьких умовах.	Конспект лекції та відповідні джерела
2/2	Тема 4. Інновації в діяльності	Знати послідовність (алгоритм) роботи по впровадженню інновацій:	Конспект лекції та відповідні

	соціальних та соціально-педагогічних установ, служб: сутність, види, відмінні характеристики	Виявлення, первинна діагностика і оцінка; накопичення фактичного матеріалу і його систематизація; опис явищ соціальної дійсності (чи їх реконструкція по документам та свідощам) в реальній послідовності подій; теоретико-методичний аналіз (визначення ідей, задумів, технологій втілення); узагальнення і рекомендації, щодо можливості практичного втілення.	джерела
2/2	Тема 5. Розробка і впровадження інноваційних проектів. Критерії оцінки інноваційних проектів.	Знати інноваційні технології як систему засобів, форм, методів, їх етапність та послідовність, яка істотно поліпшує структуру та якість соціального благополуччя та є результатом науково-дослідної діяльності в галузі соціальної роботи. Знати про інноваційні підходи до класифікації соціальних технологій та технологій соціальної роботи та елементи технології: мета діяльності; завдання, що конкретизують дану мету; цільова група діяльності; очікуваний кінцевий результат; критерії, за якими будуть оцінюватися результативність та ефективність впливів.	Конспект лекції та відповідні джерела
2/2	Тема 6. Соціально інноваційні підходи до соціально-педагогічної роботи з людьми літнього віку (2 год.)	Знати технології соціально-педагогічної з людьми похилого віку. Особливості інноваційних технологій соціальної роботи з людьми похилого віку. Зарубіжний досвід інноваційних технологій соціальної роботи з людьми похилого віку. Знати прикладні технології соціально-педагогічної роботи. Технології патронажу, пробації, тьюторської підтримки, медіації як інноваційні.	Конспект лекції та відповідні джерела
4/2	Тема 7. Інновації в системі освіти	Мати знання про структуру інклюзії в освітній системі та особливості інноваційних технологій. інклюзії в освітній системі щодо молодих людей з особливими потребами	Конспект лекції та відповідні джерела
4/2	Тема 8. Інноваційні підходи до соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями і	Знати технології соціально-педагогічної з людьми з функціональними обмеженнями. Особливості інноваційних технологій соціальної роботи з людьми з функціональними обмеженнями.	Конспект лекції та відповідні джерела

	особливими потребами		
	Тема 9. Інноваційна діяльність магістрів педагогічної освіти, соціальних педагогів, викладачів фахових дисциплін у ЗВО	Знати прикладні технології соціально-педагогічної роботи. Технології патронажу, пробації, тьюторської підтримки, медіації як інноваційні.	Конспект лекції та відповідні джерела
	Тема 10. Конференція (захист інноваційного проєкту)	Мати всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання про принцип дії мотиваційного механізму інноваційної діяльності, про методи стимулювання інноваційної діяльності, про вплив системи стимулювання на розширення інноваційних можливостей організації.	Конспект лекції та відповідні джерела

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких **результатів навчання**

ПРН 1.	Демонструвати лінгвістичні, психологічні, педагогічні, інформаційно-комунікаційні знання з професії у процесі викладання соціально-педагогічних дисциплін, організації та проведенні соціально-педагогічного дослідження, впровадження неформальної освіти.
ПРН 2.	Володіти знаннями щодо структури та динаміки розвитку інноваційних процесів, умов їх ефективності; розробляти та адаптувати відповідно до мети, особливостей об'єктів соціально-педагогічної діяльності і реальної ситуації технології, методи та прийоми реалізації завдань соціально-педагогічної діяльності; визначати переваги, можливості окремих технологій стосовно завдань соціально-педагогічної діяльності з дітьми, учнівською молоддю та їхніми сім'ями.
ПРН 4.	Здійснювати викладацьку діяльність в освітніх закладах з використанням науково-обґрунтованих соціально-педагогічних технологій, проєктувати та реалізовувати в практиці викладання нового навчального змісту, технологій та конкретних методик відповідно вимог сучасності; здійснювати моніторинг та прогнозування досягнень учнів/студентів з використанням сучасних засобів оцінювання результатів навчання; аналізувати навчальні плани, розробляти навчальні програми дисциплін соціально-педагогічного циклу, розробляти тести та ситуаційні задачі, проводити різні види лекцій, використовувати ефективні форми та методи навчання на семінарських та практичних заняттях соціально-педагогічного спрямування, організовувати різні види самостійної роботи студентів, організовувати різні форми позанавчальної діяльності зі студентами.
ПРН 11.	Визначати, аналізувати та пояснювати соціальні явища, ідентифікувати соціально-педагогічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання; оцінювати позитивні й негативні вияви діяльності громадських течій та рухів.
ПРН 13.	Пропонувати власні способи вирішення соціальних завдань і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
ПРН 21.	Автономно розуміти та аналізувати принципи формування державної соціальної політики у контексті професійної соціально-педагогічної роботи, володіти сучасними технологіями інноваційної діяльності, застосовувати соціологічно, психолого- та комплексно-орієнтовані моделі соціально-педагогічного втручання.
ПРН 23.	Відповідально працювати в умовах загальних соціальних та професійних ризиків.
ПРН 25.	Ініціювати громадські дискусії, слухання, спрямовані на оптимізацію соціального захисту і соціального обслуговування населення. Мотивувати клієнтів зі спільною проблемою до організації в громадські об'єднання, групи самопомогі, визначати організації-партнери з недержавних структур для реалізації окремих напрямів соціально-педагогічної діяльності.

Рекомендована література

Основна:

1. Вайнола Р. Х. Технології соціально-педагогічної роботи : курс лекцій для студентів спеціальності „Соціальна педагогіка”. Київ : КМПУ імені Бориса Грінченка. 2008.152 с.

2. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери: за ред. проф. І.Д. Зверєвої. Київ, Симферопіль :Універсум. 2012. 536 с.
3. Нісімчук А. С. та ін. Сучасні педагогічні технології : навч. посіб. Київ : Видавничий центр "Просвіта". 2000. 365 с.
4. Особистісно орієнтовані технології навчання і виховання у вищих навчальних закладах : кол. монографія / В. П. Андрущенко та ін. ; заг. ред.: В. П. Андрущенко, В. І. Луговий ; АПН України, Ін-т вищ. освіти. Київ : Педагогічна думка. 2008. 254 с.
5. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. *Верховна Рада України: офіційний веб- портал*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
6. Стрілець С. І. Інновації у вищій педагогічній освіті: теорія і практика : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Черніг. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. Чернігів : Лозовий В. М. вид., 2013. 507 с.
7. Сучасні технології в освіті / уклад. І. П. Моїсєєва, Н. Д. Грудініна ; наук. ред. Т. Ф. Букшина ; АПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського, Маріуп. держ. гуманіт. ун-т. Київ : б. в. 2005.
8. Єрескова Т.В. Методологічний вимір дослідження інновацій як соціального процесу. URL: <http://lib.lntu.info/book/fb/pesp/2012/12-40/page5.html>.
9. Гармашова Е.П. Розвиток теорії інноваційних процесів. URL: <http://www.moluch.ru/archive/25/2626/>.
10. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія. П. Ю. Саух та ін. ; за ред. П. Ю. Сауха. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 443 с.
11. Превентивне виховання учнівської молоді: інноваційні технології : навч.-метод. посіб.; Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Н.-д. лаб. інновац. виховних технологій Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту, Навч.-метод. центр відділу освіти Березнів. райдержадмін. К. ; Рівне : Волинські обереги, 2006. 360 с.
12. Психологічні особливості ефективності виховних технологій: Моно графія / Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. І. Франка; За заг. ред. М. Савчина. Дрогобич: Коло, 2005. 184 с.
13. Соціальна робота в Україні: навч. посіб.; за заг. ред. І. Д. Зверєвої, Г. М. Лактіонової. К. : Центр навчальної літератури, 2004. 256 с.
14. Технології соціально-педагогічної діяльності : нав. посіб.; за заг. ред. Н. В. Заверико. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2014. 280 с.

Допоміжна

1. Буркова Л. В. Класифікація педагогічних інновацій як елемент механізму управління інноваційним процесом в освіті. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: Збірник наукових праць*. Ред. кол. Л. І. Даниленко та ін. К.: Логос, 2000. С. 231-238.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови. Уклад, і голов. ред. В. Т. Бусел. К., Ірпінь: Перун, 2001. 1440 с.
3. Закон України "Про інноваційну діяльність". 4 липня 2002 р.
4. Закон України "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні". 16 січня 2003 р.
5. Лоренц Уолтер Социальная работа в изменяющейся Европе. Амстердам. Киев, 1997.-199с.
6. Семигіна Т. Робота в громаді: практика й політика. К. Видавничий дім "КМ Академія", 2004. 180 с.
7. Остапчук О. Є. Інноваційні процеси в освіті: пошук істини триває. Підручник для директора. 2003. №4. С.3-8.
8. Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності. Наказ МОН України №522 від 07.11.2000 р.

Оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Соціальні інновації» використовуються такі форми контролю:

– поточний контроль здійснюється у формі оцінювання результатів навчальної діяльності магістрантів на семінарських заняттях та виконання ними завдань самостійної роботи;

– модульний контроль застосовується після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни, оцінка модульного контролю складається з балів, накопичених упродовж вивчення змістового модуля;

- підсумковий контроль проводиться у формі захистку інноваційних проектів у термін, визначений графіком підсумкового контролю.

Шкала оцінювання.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
85-89	B	добре
75-84	C	
64-74	D	задовільно
60-64	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзамену заборонені.
- **Політика щодо відвідування:** відвідування занять є обов'язковим компонентом навчання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі .